

## **GESTIONAREA CONFLICTELOR DINTRE CADRELE DIDACTICE, ELEVI ȘI PĂRINȚI**

**Prof. Aurel Dumitrescu**  
**Școala Gimnazială nr. 1 Jilava, jud. Ilfov**

*Axiomă: Conflictele fac parte integrantă din natura umană și deci nu pot fi evitate în totalitate*

Conflictul, ca formă de interacțiune între ființe, este prezent în întreaga organizare a lumii vii, dar oamenii sunt singurele ființe de pe pământ care intră în conflict unii cu alții și din alte motive decât cele legate de supraviețuire. Școala, ca subsistem al sistemului social nu poate evita conflictele. În cadrul unităților de învățământ pot apărea 3 tipuri de conflicte: conflicte între salariații școlii, conflicte între elevi și conflicte între personalul școlii (mai ales cel didactic) și beneficiarii primari și secundari ai educației, adică elevii și părinții acestora.

Dacă în trecut nu existau decât foarte puține conflicte între elevi și cadrele didactice sau între cadrele didactice și părinții elevilor, în prezent, situația s-a schimbat în mod radical. Cele mai des întâlnite conflicte sunt cele din categoria a doua, dar în ultimul deceniu se constată și o înmulțire a celor din categoria a treia.

Cauzele acestor conflicte sunt multiple și pot fi categorisite în :

### **1. Cauze care țin de evoluția societății umane în ansamblu**

1.1 Majoritatea cercetătorilor în domeniul inteligenței umane afirmă că pe măsură ce se dezvoltă tehnologia, inteligența majorității oamenilor scade. Acest lucru se datorează faptului că nu mai avem nevoie de atât de multă inteligență pentru a supraviețui. De fapt, oamenii nu sunt chiar atât de inteligenți pe cât se cred. Dovezi:

- Numărul mare de războaie care au avut loc în istorie, aproximativ 14 600 în 5 500 de ani de istorie scrisă ceea ce înseamnă o medie de cca 3 războaie pe an. Chiar în momentul de față au loc războaie în Ucraina, Siria, Irak, Libia, Nigeria,
- Prin acțiunile lor lipsite de orice responsabilitate la adresa naturii, oamenii își distrug propria casă, ceea ce numai semn de inteligență nu poate fi.

1.2 Societatea de consum impusă astăzi ca model socio-economic și cultural global dezumanizează și îmbolnăvește masele largi ale populației prin metode ca nesiguranta vieții și promovarea imoralității și degradării umane prin : alcoolism, consum de droguri, sexualitate exacerbată, epuizarea și îmbătrânirea prematură a cetățenilor ( datorită supramuncii în condiții de concurență crâncenă), polarizează excesiv bogățiile lumii, epuizează rapid resursele Terrei și poluează masiv, astfel că pune în pericol viața generațiilor viitoare. Valori ca: umanism, solidaritate, pace etc. nu-și mai au locul în noua ordine capitalistă globală, care pune la bază profitul cu orice preț (mergând până la lichidarea fizică a milioane de oameni fie prin declanșarea unor războaie pentru resurse purtate în numele ”democrației și libertății”, războaie care îmbogățesc și mai mult pe marii afaceriști, fie prin menținerea Lumii a III-a într-o stare cronică de subdezvoltare, cauzată între altele tocmai de acest neoimperialism occidental).

1.3 La nivel mondial se constată o criză majoră a educației. Învățământul obligatoriu a fost introdus în epoca industrializării și a avut ca scop producerea de forță de muncă necesară noilor domenii economice. Ori în prezent, în epoca computerizării și robotizării, o

numeroasă forță de muncă educată nici nu mai este necesară și nici de dorit de către elitele lumii. Ba dimpotrivă, se urmărește crearea unor oameni de tip robot. De aceea, asistăm la nivel global la măsuri în direcția reducerii accesului la educație.

## **2. Cauze care țin de evoluția societății românești postdecembriste.**

- 2.1. Corupția și goana după îmbogățire rapidă au devenit endemice. Cultul averii, indiferent de modul în care este dobândită și concepția că totul se vinde și se cumpără au acaparat conștiințele unui număr din ce în ce mai mare de compatrioți ai noștri.
- 2.2. Legile ineficiente care în loc să înfăptuiască dreptatea îi favorizează mai mult pe infractori decât pe oamenii cinstiți.
- 2.3. Slăbirea familiei și coeziunii sociale datorate libertinajului sexual, legalizării avorturilor și diferențelor de avere.
- 2.4. Rolul școlii în societate a scăzut. Educația nu mai este văzută ca un mijloc de propulsie socială. Prin intermediul mass-mediei se induce în tânăra generație ideea că cel mai important lucru în viață nu este să știi carte ci să ai bani, obținuți, indiferent prin ce mijloace. Însuși idealul de viață al actualei generații s-a schimbat. Idealul de viață al unui copil născut în comunism era să meargă la școală, să învețe cât poate, să obțină un serviciu, o locuință, să-și întemeieze o familie, să-și crească copiii și să iasă la pensie liniștit. Idealul de viață al copiilor actuali este să se distreze cât mai mult, să aibă bani (dacă se poate fără servicii) iar dacă obțin un serviciu să muncească cât mai puțin și să câștige cât mai mult.
- 2.5. Nivelul de educație al românilor a cunoscut un declin continuu după 1989. Mai mult de jumătate dintre adulții României de azi nu citesc nici măcar o carte după ce termină școala.

## **3. Cauze generate de organizarea defectoasă a sistemului de învățământ.**

- 1.1 Subfinanțarea cronică a învățământului. Deși Legea Educației prevede ca în fiecare an să se acorde educației un procent de minim 6 % din PIB, acest lucru nu s-a întâmplat niciodată. Salariile cadrelor didactice sunt printre cele mai mici din economie, media coeficientului de ierarhizare fiind de 2,80 dintr-un total de 12. Salariile demotivante produc o serie de efecte negative:
  - Multe cadre didactice abandonează sistemul căutând joburi mai bănoase și chiar emigrând în străinătate, fapt ce produce o „*scurgere de creiere*” cu efect negativ asupra evoluției de ansamblu a societății românești.
  - Multe cadre didactice se ocupă și cu alte activități în afara celor de la catedră fapt ce afectează negativ procesul de învățământ
- 1.2 Așa cum este organizat în momentul de față sistemul de învățământ românesc promovează neștiința, risipa, birocrăția și interesele. Dovezi:
  - Modernizarea unor școlii urmate în anul următor de desființarea acestora, încălcându-se astfel chiar unul din principiile de bază ale Legii Educației, conform căruia „*școala este centrată pe elev*”. (Art. 3, al. p)
  - Pentru prima dată în istoria învățământului românesc, clasa I a început anul școlar fără abecedare.
  - Numărul crescător de sarcini administrative și alte cerințe birocratice duce la mai puțin timp disponibil cadrelor didactice pentru pregătirea materialelor de studiu și lecțiilor și pentru evaluarea realizărilor elevilor.
  - Un articol care promovează neștiința și ineficiența este art. 202 din ROFUIP care prevede că elevii din clasa I nu pot fi lăsați repetenți. Dacă acum, când întregii clasei i se predă același material, elevii respectivi nu reușesc să dobândească competențele

esențiale de scris, citit, socotit și integrare socială, cum vor reuși ei să facă acest lucru în clasa a II- a când colegilor lor l-i se predau lucruri diferite, chiar dacă, așa cum se specifică în ROFUIP, vor intra într-un program remedial desfășurat de învățător împreună cu un specialist de la Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională. Acest lucru presupune alocarea unor resurse suplimentare, ceea ce contravine „*principiului eficienței*” (Art. 3, al. d din Legea Educației).

- Curriculum de multe ori nu este adaptat puterii de muncă și de înțelegere a elevilor, încălcându-se de multe ori unul din principiile de bază al învățării și anume cel conform căruia materialul predat trebuie să corespundă intereselor, atitudinilor, aspirațiilor și posibilităților intelectuale ale elevului.
- Sub pretextul că vechile manuale erau proaste s-a creat o adevărată industrie a manualelor și materialelor auxiliare, industrie care aduce pentru unii profesori foarte mari. În timp ce manualele mai vechi includeau informații relevante, organizate logic și prezentate competent, noile manuale sunt deseori confuze, includ fragmente de informație disparate, cu o metodologie ineficientă și o grămadă de imagini colorate.
- Trecerea de la gimnaziu la liceu nu se mai face pe baza unor concursuri rigurose organizate ci pe baza repartizării computerizate, care ține seama atât de rezultatele obținute la Evaluarea Națională cât și de rezultatele obținute pe parcursul ciclului gimnazial, fapt care în principiu este corect dar cu condiția ca notele să fie obiective în întreaga țară, ori știm cu toți că există mari discrepanțe între școli și între cadrele didactice în ceea ce privește acordarea lor.

#### **4. Cauze care țin de personalitatea cadrelor didactice, elevilor și părinților.**

- 4.1 Lipsa de autoritate a unor cadre didactice, determinată de o serie de factori ca: gradul redus de conștiință profesională, neseriozitate în abordarea sarcinilor de serviciu, vârstă etc
- 4.2 Comunicarea slabă. Elevii nu știu să-și exprime în mod pozitiv nevoile și dorințele lor și nu știu să asculte. Aceasta deoarece ei preferă să comunice tot mai mult prin intermediul telefonului sau internetului decât direct, față în față.
- 4.3 Lipsa de motivație a elevilor față de învățatură. Unii elevi iubesc școala și cartea în mod natural, curiozitatea îi împinge să facă experimente, să descopere, să citească, să învețe. Pe acești elevi, ceea ce îi motivează să învețe este bucuria, plăcerea de a ști. Nu toți elevii au acest potențial. Pentru unii copii , studiul este o plăcere, (are valoare internă ), pentru alții este o cale de a obține succese și recompense ( are valoare externă ). Și unii și alții sunt conștienți că vor și pot să învețe și chiar atunci când întâmpină dificultăți se străduiesc să învețe fiind dispuși să achite costurile învățării, renunțând la anumite activități de relaxare, hobbyuri etc. Există însă un număr din ce în ce mai mare de elevi care sunt total demotivați să învețe deoarece: nu au încredere în ei, nu au nici un interes pentru studiu, nu sunt dispuși să plătească anumite costuri ale învățării (să renunțe la distracții), părinții și cadrele didactice au așteptări reduse de la ei, atmosfera din familie este tensionată, mediul social și familial nu favorizează școala.
- 4.4 Modificările hormonale caracteristice vârstei școlare, la care se adaugă o alimentație nesănătoasă generatoare de mari cantități de energie care, nefiind canalizată corespunzător se eliberează prin acte de violență.
- 4.5 Majoritatea elevilor și o bună parte din părinți dobândesc noțiunile esențiale despre lume și viață prin intermediul televizorului și calculatorului. Ei ajung astfel să trăiască într-o lume virtuală care aproape nu are nimic de a face cu cea reală și de aici dificultățile lor de adaptare la lumea reală.

- 4.6 Influența negativă a mass-mediei care promovează violența în mod cotidian. De asemenea, tot mass-media are tendința de a dramatiza evenimentele petrecute în unitățile de învățământ.
- 4.7 Înțelegerea defectuoasă a funcționării sistemului democratic (majoritatea elevilor și părinții lor asociază democrația cu dreptul de a face ei ce vor, nepăsându-le de drepturile celorlalți).
- 4.8 Dezinteresul sau interesul prost înțeles al părinților față de școală. Părinții încep să privească cadrele didactice ca pe niște “*chelneri*” care trebuie să se afle la dispoziția propriilor odrasle și a lor.
- 4.9 Greșelile făcute de părinți în educația propriilor copii:
- Mulți părinți sunt ei înșiși needucați, deci cum ar putea să-și educe cum trebuie propriul copil.
  - Mulți părinți consideră că școala este suficientă pentru educația copilului, că acesta trebuie educat numai aici, nu și acasă.
  - Mulți părinți îi lasă prea mult copii la calculator și televizor sau pe stradă. Ori studiile de specialitate au dovedit clar că micul ecran nu favorizează o participare activă la procesul de cunoaștere, ci, dimpotrivă, presupune o experiență pasivă pentru mintea umană, fapt ce duce la scăderea nivelului de inteligență și al performanțelor intelectuale.
  - Mulți părinți nu implică copilul în treburile casei învățându-i să fie leneși.
  - Mulți părinți le oferă copiilor prea mult și nu le cer nimic, fapt ce-i determină pe aceștia să creadă că în viață nu trebuie să depui prea mult efort pentru a avea ce-ți dorești. Această atitudine nu poate avea decât efecte dezastruoase pentru viitorul societății, pentru că va crește numărul celor care nu vor reuși să-și asigure traiul prin muncă și care vor apela la mijloace imorale și ilegale, fapt ce va duce inevitabil la mari convulsii sociale și chiar la conflicte militare care, având în vedere extraordinara evoluție în domeniul tehnologiei militare vor pune în pericol existența Umanității și chiar a vieții pe Pământ.

### Exemple de conflicte

1. Cele mai des întâlnite conflicte sunt provocate de neatenția și indisciplina la ore. Multor elevi, orele li se par plictisitoare și neinteresante și de aceea nu doresc sau nu sunt capabili să fie atenți. Deficitul de atenție este și un rezultat al numărului prea mare de ore petrecut în fața calculatorului sau televizorului. Prin atitudinea lor, acești elevi încalcă dreptul la educație al elevilor care vor să învețe și chiar pun în pericol sănătatea cadrelor didactice.
2. Agresiunile verbale și fizice între elevi sunt prezente cotidian în viața școlară. Și ele sunt un rezultat al timpului petrecut în fața televizorului și calculatorului. Sunt încălcate astfel dreptul la securitate al elevilor precum și dreptul la imagine.
3. Conflicte între cadrele didactice și părinți, provocate mai ales de nemulțumirile elevilor și părinților față de notele acordate devin și ele tot mai numeroase ele fiind încurajate chiar de legislația actuală. Art. 122 din ROFUIP stipulează că elevul sau părintele are dreptul de a contesta rezultatele evaluării scrise în termen de 5 zile de la comunicare. Sunt încălcate astfel autoritatea și prestigiul profesional cadrelor didactice, fapt ce va contribui și mai mult la scăderea calității actului educativ.

### În vederea prevenirii și gestionării conflictelor noul ROFUIP a stipulat o serie de măsuri binevenite:

1. Încheierea Contractului educațional în momentul înscrierii elevului în clasa pregătitoare (Art. 256 și Anexa 2).

2. Introducerea unor proceduri de intervenție la nivelul unității de învățământ în situații de violență ( Anexele 3 și 4)
3. Elaborarea unui nomenclator al actelor de violență (Anexa 5)
4. Sancțiunile trebuie aplicate cât mai repede (conform art 147, al. 2 ) iar părinții trebuie informați.
5. Părinții trebuie informați că au obligația să ia legătura cu școala cel puțin odată pe lună. Prezența părintelui va fi consemnată în caietul învățătorului/dirigintelui (Art. 243, al. 5 )

**Aceste măsuri trebuie completate cu altele, adoptate la nivelul fiecărei unități de învățământ**

6. Stabilirea unor reguli clare la nivelul școlii și la nivelul fiecărei clase, reguli care trebuie aduse la cunoștința elevilor și părinților.
7. Monitorizarea permanentă a situațiilor conflictuale apărute prin alcătuirea unui registru al fiecărei clase și al unui centralizator la nivel de unitate.
8. Neregulile trebuie dezbătute periodic la nivelul Consiliului clasei. Fiecare diriginte stabilește o zi a săptămânii când va întruni Consiliul (dacă este nevoie); ziua și ora trebuie stabilite în așa fel încât să asigure prezența cât mai multor cadre didactice care predau la clasa respectivă. Părintele care face parte din consiliu va fi și el informat și invitat.
9. Sancționarea rapidă a abaterilor disciplinare, conform prevederilor Legii Educației Naționale și ROFUIP.

**În concluzie, conflictele școlare nu pot fi evitate în totalitate, dar este necesară o gestionare corectă a lor în așa fel încât să servească interesele tuturor părților implicate și să ducă la instaurarea unei atmosfere de încredere între părți, de natură să stimuleze performanțele școlare ale elevilor.**

**Bibliografie**

1. Legea Educației Naționale.
2. Regulamentul de Organizare și Funcționare a Unităților din Învățământul Preuniversitar.
3. Crețan Constantin, *De la maimuța sălbatică la maimuța domestică*, Editura Pastel, București, 2010.
4. Ene Virgiliu, Criveanu Nicoleta, Drăgulinescu Andrei, *Efectele micului ecran asupra minții copilului*, Editura Prodromos, 2007.
5. Petrea Irina, *Și tu poți fi supernanny*, vol. 2, Editura Tei, București, 2008.